
Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

2017/2006(INI)

24.11.2017

NUOMONĖ

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto

pateikta Regioninės plėtros komitetui

dėl ES regionų ir miestų vaidmens įgyvendinant Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos (COP 21)
(2017/2006(INI))

Nuomonės referentas: Gilles Pargneaux

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. atkreipia dėmesį į tai, kad regionai ir miestai, kaip subjektai, labiausiai prisidedantys prie Limos ir Paryžiaus veiksmų darbotvarkės ir Nevalstybinių subjektų kovos su klimato kaita platformos iniciatyvų, jau pademonstravo savo įsipareigojimą kovoti su klimato kaita; palankiai vertina tokias iniciatyvas kaip Merų paktas dėl klimato ir energetikos, įskaitant iniciatyvą dėl prisitaikymo prie klimato kaitos (iniciatyva „Merai prisitaiko“), susitarimo memorandumas „Ne daugiau kaip 2°C“ ir iniciatyva „Regionai prisitaiko“; ragina daugiau miestų prisijungti prie šios iniciatyvos ir įsipareigoti imtis plataus užmojo klimato politikos veiksmų; mano, kad žemesnio nei nacionalinio lygmens ir nacionalinės valdžios institucijos, taip pat tarpvyriausybinių organizacijų turėtų pripažinti tokių iniciatyvų indėlį ir jį skatinti;
2. pažymi, kad vietos valdžios institucijos yra atsakingos už daugumos klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemonių ir už daugelio šios srities ES teisės aktų įgyvendinimą; pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti Paryžiaus klimato susitarimą reikia imtis veiksmų dėl miestų planavimo, judumo, viešojo transporto ir infrastruktūros, pastatų energinio naudingumo, švietimo kampanijų, išmaniųjų miestų, išmaniųjų elektros tinklų ir regioninių subsidijų;
3. pažymi, kad dabar dauguma europiečių gyvena miestuose; pažymi, kad už miestus atsakingų asmenų priimti sprendimai dėl miestų infrastruktūros turės poveikį miestų gebėjimui atsilaikyti prieš klimato kaitą, nes dažnesnės liūtys, potvyniai ir karščio bangos gali tapti vienais iš iššūkių, su kuriais dėl klimato kaitos susidurs Europos miestai;
4. pabrėžia, kad miestai, bendrovės ir kiti nevalstybiniai subjektai turi galimybių iki 2020 m. sušvelninti klimato kaitą 2,5–4 milijardais tonų CO₂¹ – šis kiekis yra didesnis nei tas, kurį per metus išmeta Indija, taip pat pabrėžia, kad šis kiekis savo apimtimi panašus į JT prognozes, kad dėl Paryžiuje priimtų numatomų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų po dešimtmečio, iki 2030 m., šių dujų bus išmetama 4–6 milijardais tonų mažiau;
5. pabrėžia, kad regionai ir miestai atlieka pagrindinį vaidmenį kovojant su klimato kaita ir patys vieni gali 5 proc. sumažinti viso pasaulio išmetamų teršalų kiekį, kad būtų pasiekti Paryžiaus susitarimo tikslai, o veikdami kartu su kitais valdžios lygmenimis ir privačiuoju sektoriumi viso pasaulio išmetamų teršalų kiekį jie galėtų sumažinti 46 proc.²;
6. primena, kad transporto sektoriuje išmetama tiek šiltnamio efektą sukeliančių dujų, tiek sveikatai kenksmingų oro teršalų, kurių koncentracija miestų ore reglamentuojama Direktyva 2012/2016/EB dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų

¹ Organizacijos „Global Gender and Climate Alliance“ pranešimas, 2015 m. gruodžio mėn.

² Bendrovės „Arup“ tyrimas „Deadline 2020. How cities will get the job done“ (liet. „2020 m. terminas. Kaip miestai susidoros su užduotimi“),
<http://www.c40.org/researches/deadline-2020>.

kiekio mažinimo¹;

7. primena, kad Paryžiaus susitarimo 7 straipsnio 2 dalimi pripažįstama, kad „prisitaikymas yra visuotinis uždavinys, kurį būtina spręsti vietos, žemesnio nei nacionalinio lygmens, nacionaliniais, regioniniais ir tarptautiniais mastais“;
8. pripažįsta, kad vietos valdžios institucijų veiksmai yra pagrindinė sąlyga vyriausybių galimybei įgyvendinti savo įsipareigojimus dėl pasaulinių klimato politikos veiksmų;
9. pabrėžia, kad nevalstybiniai subjektai tampa pagrindiniu po Paryžiaus susitarimo įsigaliojusios kovos su klimato kaita tvarkos ir JT bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) proceso elementu; pabrėžia, kad šie subjektai galėtų reikšmingai prisidėti prie dialogo, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas, ir bendros pažangos įvertinimo, taip pat prie veiksmingesnio peržiūros proceso pagal Paryžiaus susitarimą;
10. ragina stiprinti pavienius ir suderintus veiksmus ES regionų ir vietos lygmenimis siekiant prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių;
11. pabrėžia, kad miestai suteikia akstiną miestų politikos formavimui ir kartu turi galimybę sujungti iniciatyvas su nacionaliniais veiksmy planais ir sutelkti dėmesį į didžiausią poveikį turinčias iniciatyvas; ragina į ES sprendimų priėmimo procesą labiau įtraukti vietos valdžios institucijas;
12. pažymi, kad miestų merai už savo sprendimus yra tiesiogiai atskaitingi savo rinkėjams ir gali veikti efektyviau ir greičiau, be to, dažnai jų veiksmai turi greitų ir paveikių rezultatų;
13. ragina sukurti naują valdymą, galintį užtikrinti lėšas su klimatu susijusiems veiksmyms, ir geriau integruoti regionus ir miestus ir jiems ES lygmeniu atstovaujančias institucijas, pvz., Regionų komitetą, į JTBKKK procesą tam, kad būtų užmegztas nuolatinis tiesioginis dialogas tarp įvairių lygmenų, pradedant vietos ir regionų lygmeniu; pažymi, kad pranešimas apie JAV pasitraukimą iš Paryžiaus susitarimo paskatino daugelį JAV valstijų ir miestų pakartoti savo įsipareigojimą laikytis JAV nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmy siekiant iki 2025 m. sumažinti JAV išmetamųjų teršalų kiekį 26–28 %, palyginti su 2005 m. lygiu, ir kad, atsižvelgiant į konkretų kontekstą, vietos ir žemesnio nei nacionalinio lygmens valdžios institucijos turėtų būti neatsiejama JTBKKK proceso dalis, nes taip šiame procese būtų atstovaujama ir jų pozicijoms ir būtų palengvinta geriausios vietos praktikos, susijusios su klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos veiksmy, sklaida;
14. pasisako už būtinybę Paryžiaus susitarime aiškiai paminėti vietos ir regioninės valdžios vaidmenį, kad būtų užtikrinti ilgalaikiai veiksmai klimato kaitos srityje; pabrėžia, kad ES turi vietoje bendradarbiauti su miestais ir regionais siekiant, kad Europos regionai ir miestai būtų labiau susieti ir tvaresni ir kad būtų sukurtos efektyviai energiją vartojančios savivaldybės bei plėtojami pažangesni miestų transporto tinklai;

---

¹ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

15. nurodo, kad iki 2030 m. beveik 60 proc. pasaulio gyventojų gyvens miestų teritorijose; pažymi, kad 11-uoju darnaus vystymosi tikslu (DVT) („pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs“) siekiama, kad iki 2020 m. smarkiai padaugėtų miestų ir gyvenviečių, priimančių ir įgyvendinančių integruotą politiką ir planus siekti įtraukumo, efektyvaus išteklių naudojimo, klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos bei atsparumo nelaimėms, taip pat, laikantis 2015–2030 m. Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programos, kurti ir įgyvendinti holistinį nelaimių rizikos valdymą visais lygmenimis; pažymi, kad, remiantis 2014 m. JT pasaulio urbanizacijos perspektyvomis, 2014 m. 54 proc. pasaulio gyventojų gyveno miestų teritorijose – daugiau nei 1950 m., kai šis rodiklis siekė 30 proc.; pažymi, kad 2050 m. šis rodiklis turėtų pasiekti 66 proc.;
16. ragina sukurti naują pasaulinio masto struktūrą siekiant oficialiai įtraukti vietas ir regionų valdžios institucijas į aiškaus klimato kaitos politikos veiksmų plano dėl Paryžiaus susitarimo rengimą ir įgyvendinimą; pabrėžia, kad ši struktūra turi vykdyti privalomų tikslų stebėseną, stebėti pažangą taikant vertinimo mechanizmus ir teikti pritaikytas finansines priemones, kuriomis išsipareigojimai paverčiami apčiuopiamais rezultatais;
17. primygtinai ragina skatinti ir užtikrinti visų valdžios institucijų veiklos derinimą, taip pat skatinti piliečių ir suinteresuotų socialinių bei ekonominių subjektų dalyvavimą;
18. ragina parengti prisitaikymo veiksmų planą, skirtą regioninių ir vietos klimato veiksnių stebėsenai vykdyti, į kurį būtų įtraukti naujausi duomenys apie prisitaikymo veiksmus ES, įskaitant ataskaitų apie nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus ES teikimą;
19. reiškia susirūpinimą dėl to, jog dažnesni ekstremalūs oro sąlygų reiškiniai, tokie kaip karščio bangos, didelės audros, potvyniai, ir sausros, yra tiesioginė žmogaus veiklos sukeltos klimato kaitos pasekmė, jie ir toliau darys žalą daugeliui Europos teritorijų ir vis dažniau kartosis, todėl žmonių, jų apgyvendintos gamtos ir ekosistemų pažeidžiamumas didės, jeigu nebus priimtos konkrečios prisitaikymo priemonės ir atstatytas vandens apytakos ciklas; pabrėžia, kad reikia stiprinti investicijas į žaliąją infrastruktūrą, kuria miestuose galima išlaikyti žemą temperatūrą ir teikti apsaugą ar pagalbą vykstant ekstremaliems oro sąlygų reiškiniams; pažymi, kad miestai ir regionai yra tarpusavyje susiję ir priklauso nuo kitų miestų ir regionų, kai reikia apsirūpinti pagrindinėmis paslaugomis, t. y. maistu, vandeniu ir energija, ir nuo infrastruktūros, skirtos tokioms paslaugoms teikti; pabrėžia, kad veiksmingam prisitaikymo planavimui ir plėtrai būtina patikima informacija apie miestui gresiančius su klimatu susijusius pavojus ir apie tai, kaip jie lemia fizinį ir ekonominį pažeidžiamumą; primena, kad dar vis esama miestų, neturinčių konkrečios informacijos apie klimato pavojus, skirtos planams rengti ir sprendimams dėl plėtros vietos lygmeniu priimti, ir kad dėl to būtina taikyti bendrą ir visapusišką metodą, kuris apjungia skirtingus sektorius ir valdžios lygmenis apimančią dialogą ir partnerystes; ragina teikti integruotą ES paramą solidarumui didinti ir keitimuisi gerąja patirtimi tarp valstybių narių gerinti, ir užtikrinti, kad labiausiai klimato kaitos paveikti regionai galėtų imtis būtinų prisitaikymo priemonių;
20. primygtinai ragina regionus ir miestus parengti konkrečius prisitaikymo planus, kad

būtų užtikrintas mažesnis jų pažeidžiamumas dėl klimato kaitos;

21. pabrėžia, kad reikia didinti investicijas į žaliąją infrastruktūrą, kuri gali padėti miestuose sumažinti temperatūrą ir teikti apsaugą ir pagalbą vykstant ekstremaliems oro sąlygų reiškiniams;
22. pažymi, kad miestuose didinant sumedėjusios augmenijos dangos plotą, atitinkamai teritorijai kruopščiai parenkant tinkamas rūšis, sumažėja juntamas karštis ir oro temperatūra ir taip veiksmingai gerinamas miestų mikroklimatas ir žmonių šiluminis komfortas; mano, kad šia nuostata turėtų būti remiamasi ES miestuose planuojant žemės naudojimą ir kuriant miesto projektus;
23. pabrėžia, kad regionai turi įgyvendinti ir reguliariai atnaujinti regionines programas, į kurias įtrauktos priemonės, skirtos tinkamam prisitaikymui palengvinti, kad būtų galima kovoti su klimato kaitos poveikiu, ir kad visi regionai privalo bendradarbiauti rengdami prisitaikymo prie klimato kaitos padarinių planus ir kurdami integruotus pakrančių zonų valdymo ir vandens išteklių planus;
24. primena, kad ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoje (COM(2013)0216) nustatyti trys pagrindiniai tikslai ir susiję veiksmai: 1) skatinti valstybių narių veiksmus; 2) skatinti valstybes nares priimti visapusiškas prisitaikymo strategijas ir 3) programos LIFE lėšomis remti gebėjimų ir prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų stiprinimą Europoje (2013–2020 m.);
25. primena, kad norint laikytis Paryžiaus susitarimu prisiimtų įsipareigojimų reikia ne tik sumažinti išmetamą teršalų kiekį, bet ir didinti dirvožemio pajėgumą sugerti CO₂, kad antroje šio amžiaus pusėje būtų galima tikėtis gerokai sumažinti CO₂ kiekį atmosferoje;
26. ragina stiprinti esamų ir naujai pasodintų miestų miškų apsaugą ES regionuose, atsižvelgiant į jų reikšmingą vaidmenį vietos gyventojų laisvalaikiui, o kai kuriose teritorijose – geriamojo vandens išteklių teikimui ir apsaugai; mano, kad savivaldybės turėtų teikti visokeriopą paramą, būtiną tokioms ekosistemoms ir jų funkcijoms išsaugoti bei užkirsti kelią bet kokiai veiklai, dėl kurios jos blogėtų;
27. pažymi, kad, siekiant didinti visuomenės ir žmonių apgyvendintų teritorijų atsparumą neišvengiamam klimato kaitos poveikiui, ragina imtis keleto priemonių, įskaitant efektyvesnę ir racionalesnę vandens naudojimą (su vandeniu susijusioms prisitaikymo priemonėms turėtų būti teikiama pirmenybė, panašiai kaip ji teikiama švelninimo priemonėms, jau taikomoms anglies dioksido srityje) ir veiksmus pakrančių zonose; ragina plėtoti strategijas, grindžiamas ekologišku miestų planavimu, ypatingą dėmesį skiriant apsaugai nuo potvynių; telkti žinias ir išteklius, kad žemės ūkio kultūros ir miškotvarka būtų pritaikytos atsižvelgiant į sausras ir potvynius; taip pat labiau tarpusavyje sujungti ekosistemas siekiant skatinti rūšių migraciją;
28. pripažįsta prisitaikymo priemonių koordinavimo ir derinimo visais planavimo ir valdymo lygmenimis būtinybę ir tai, kad svarbu užtikrinti, kad būtų laikomasi bendrų metodų ir visiško suderinamumo tarp nacionalinių prisitaikymo strategijų ir vietos rizikos valdymo planų;
29. pažymi, kad žmonių pažeidžiamumas dėl klimato kaitos poveikio, ypač dėl vadinamųjų

ekstremalių reiškinių, daugiausia atsiranda dėl to, kad jie negali gauti pagrindinių išteklių, pavyzdžiui, elektros energijos ir vandens; todėl ragina valdžios institucijas užtikrinti galimybes gauti šių dviejų pagrindinių išteklių;

30. pažymi, kad tik penkiolika valstybių narių yra patvirtinusios veiksmų planus ir prisitaikymo strategijas, kuriose nurodytos vos kelios konkrečios priemonės, taikomos vietos lygmeniu; pabrėžia, kad reikia stebėti ir įvertinti visas prisitaikymo strategijas ir veiksmų planus dėl rizikos prevencijos, potvynių arba vandens išteklių valdymo;
31. pripažįsta, kad veiksmingas išteklių valdymas yra būtina sąlyga klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymo tikslams, kad būtų galima nustatyti bendrus prioritetus; ragina parengti integruotas vietos strategijas tam, kad būtų galima veiksmingiau naudoti išteklius ir didinti atsparumą bei prisitaikyti prie klimato kaitos padarinių labiausiai paveiktose vietovėse;
32. mano, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos turėtų imtis integruotų ir ilgalaikių klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo veiksmų vietos lygmeniu;
33. mano, kad vietos ir žemesnio nei nacionalinio lygmens institucijos turėtų galėti aiškiai nustatyti savo klimato švelninimo ir prisitaikymo įsipareigojimus, panašius į valstybių nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus, ir taip kurti svarų ir skaidrų indėlį, pradedant tvirtais stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo procesais ir pasitelkiant tokias iniciatyvas kaip Pasaulinis merų paktas dėl klimato ir energetikos; ragina sukurti vietos lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų sistemą, kuri būtų įgyvendinama palaikant tiesioginę sąsają su nacionaliniu lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais ir juos papildant; mano, kad šie įpareigojantys veiksmai, nesvarbu, ar jie yra nacionalinio, žemesnio nei nacionalinio, regioninio arba vietos lygmens, turėtų atitikti bendras nuostatas, procedūras ir gaires, siekiant užtikrinti veiksmų ir paramos skaidrumą;
34. primena, kad bent 20 proc. 2014–2020 m. ES biudžeto (maždaug 212 mlrd. EUR) lėšų turėtų būti skirta su klimatu susijusiems veiksams; pabrėžia, kad Europos Audito Rūmai specialiojoje ataskaitoje Nr. 31/2016 teigia, kad esama didelės rizikos, kad 20 proc. tikslas nebus pasiektas, jeigu nebus dedama papildomų kovos su klimato kaita pastangų, kartu pripažindami, kad išsikėlus šį tikslą buvo skirtas didesnis ir tikslingesnis klimato politikos veiksmų finansavimas iš kai kurių Europos struktūrinių ir investicijų fondų, t. y. Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo, tačiau kitose srityse, kaip antai Europos socialinio fondo, žemės ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės, iš esmės niekas nepasikeitė (t. y. nebuvo apčiuopiamo perėjimo prie klimato politikos);
35. palankiai vertina tai, kad į sanglaudos fondų lėšų paskirstymo sistemą įtraukti 4, 5 ir 6 teminiai tikslai; primena, jog, Europos Audito Rūmų duomenimis, įsipareigojimas užtikrinti, kad bent 20 proc. pagal daugiametę finansinę programą skirtų lėšų 2014–2020 m. laikotarpiu būtų išleista kovos su klimato kaita priemonėms, gali būti nepasiektas, jeigu nebus imtasi papildomų priemonių;
36. pabrėžia, kad nėra ataskaitų teikimo apie struktūrinių ir sanglaudos fondų lėšų dalį, vietos valdžios institucijų skiriamą klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos veiksams, sistemos;

37. ragina Komisiją nustatyti įpareigojimą valstybėms narėms nurodyti Europos lėšų, kurios vietos lygmeniu išleidžiamos išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui mažinti ir teritorijos prisitaikymui prie klimato kaitos užtikrinti, dalį;
38. ragina Komisiją, EIB ir valstybes nares stiprinti regionų ir miestų administracinius gebėjimus siekiant sudaryti jiems sąlygas visapusiškai pasinaudoti viešojo ir privataus finansavimo galimybėmis ES lygmeniu; pabrėžia, kad reikia didinti finansinę paramą, skirtą padėti vietos ir regioninėms valdžios institucijoms įgyvendinti nuoseklias klimato politikos priemones; mano, kad vietos valdžios institucijos turėtų galėti naudotis galimybe tiesiogiai naudotis finansinėmis priemonėmis, tokiomis kaip pasauliniai klimato fondai;
39. supranta problemas, su kuriomis susiduria savivaldybės ir regionai, kurių ekonomika iki šiol buvo visiškai priklausoma nuo tradicinių energijos šaltinių, kaip antai anglių gavybos, ir ragina pagal ES finansavimo programas remti jų struktūrinius pokyčius;
40. primygtinai ragina vietos ir regionų valdžios institucijas pagal savo galimybes sukurti viešuosius fondus, kuriais, be kita ko, galėtų būti naudojamosi siekiant skatinti atsinaujinančiosios energijos šaltinius, decentralizuoti tinklus ir pačių vartotojų pagamintos elektros energijos vartojimą;
41. primygtinai ragina valdžios institucijas fiksuoti veiklą, dėl kurios didėja pažeidžiamumas ar išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, taip pat taikyti mokesčių paskatas veiklai, kuria skatinama prisitaikyti prie klimato kaitos arba sumažinti išmetamą teršalų kiekį;
42. pabrėžia poreikį skatinti energetikos pertvarką ir vietos investicijas į klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemones, šiuo tikslu supaprastinant teisės aktus, mažinant biurokratiją, sudarant sąlygas novatoriškiems sprendimams ir skatinant partnerystę su vietinėmis bendruomenėmis ir pilietine visuomene, siekiant propaguoti veiksmus klimato kaitos srityje; ragina kurti nacionalines iniciatyvas, skirtas piliečių informuotumui apie klimato kaitos poveikį didinti;
43. pabrėžia švietimo klimato apsaugos klausimais reikšmę ir ragina savivaldybėms ir mokykloms suteikti pakankamų priemonių, siekiant užtikrinti reikiamą kompetenciją;
44. palankiai vertina miestų iniciatyvas, tokias kaip išmanieji miestai ir pažangieji elektros energijos tinklai, kuriomis siekiama sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir padidinti efektyvų išteklių naudojimą kovojant su klimato kaita, siekiant žaliajo augimo ir populiarinant viešojo transporto sistemomis sujungtas vietas; pabrėžia, kad regionai turi kurti žalesnius miestus siekiant ekologiškai tvaraus augimo miestuose nacionaliniu mastu, atsižvelgiant į tai, kad miestuose išmetama daugiausia šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir pabrėžia, kad tokie sprendimai kaip pažangieji tinklai siūlo galimybę efektyviau tiekti energiją namų ūkiams ir pastatams, taigi ir didinti energijos vartojimo efektyvumą ir gerinti vartojimą;
45. ragina kompetentingas valdžios institucijas užtikrinti, kad gaminant žemės ūkio ir miškininkystės produkciją būtų renkama veikla, kuria mažinamas tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, taip pat parengti planus, kuriais būtų palaipsniui didinami dirvožemio CO₂ sugėrimo pajėgumai;

46. palankiai vertina galimą neplanuotą ekonominę naudą miestams, pirmaujantiems diegiant mažo anglies dioksido kiekio infrastruktūrą, įskaitant mažesnes energijos kainas, sumažėjusias priežiūros sąnaudas ir mažesnes išlaidas visuomenės sveikatai, kuri pagerėja sumažėjus teršalų;
47. primena, kad mažos apimties atsinaujinančiosios energijos projektais, tokiais kaip atsinaujinančiosios energijos bendruomenės ir pačių vartotojų gaminamos atsinaujinančiosios energijos projektai, galima padėti siekti Paryžiaus susitarimo tikslų;
48. pažymi kad miestams svarbu imtis vadovaujamo vaidmens kovojant su klimato kaita, skatinant naudotis viešuoju transportu, įskaitant geležinkelių transportą; pažymi, kad eismo spūstys yra pagrindinis išmetamo anglies dioksido šaltinis; pabrėžia, kad ES turi vietoje dirbti su miestais ir regionais siekdama, kad ES regionuose ir miestuose būtų efektyviau vartojama energija, tarp jų būtų geresnis susisiekimas ir taip būtų galima kurti išmanesnius miestų transporto tinklus, skirtus atsparesniam klimato kaitai pasauliui;
49. primena, kad transporto priemonės išmeta ne tik teršalus, turinčius didelės įtakos sveikatai, bet ir šiltnamio efektą sukeliančias dujas; mano, kad regionai ir miestai turi puikių galimybių sumažinti transporto priemonių išmetamą ŠESD kiekį labiau į tai atsižvelgdami, kai rengiami transporto planai; pabrėžia, kad reikia finansuoti iniciatyvas, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas mažataršiam judumui vietos ir regionų lygmenimis;
50. ragina vietos valdžios institucijas įgyvendinti transporto ir logistikos sričių planus, kuriais skatinama naudoti elektra varomą viešąjį ir nuosavą transportą, be kita ko, tam tikras zonas skiriant tik dviračiams ir elektra varomoms transporto priemonėms, ir įrengiant pakankamą skaičių lengvai prieinamų įkrovimo taškų;
51. pripažindamas ypatingą transporto sektoriaus reikšmę ragina atrinkti keletą pavyzdinių regionų, kuriuose būtų atliekami pažangios ir tarpusavyje susietos, miesto ir kaimo regionus jungiančios transporto sistemos tyrimai;
52. ragina Komisiją užtikrinti, kad programoje „Horizontas 2020“ daugiau dėmesio ir lėšų būtų skiriama inovacijų ir mokslinių tyrimų projektams žiedinės ekonomikos ir tvarių miestų srityje;
53. dar kartą pabrėžia būtinybę, kad regionai įgyvendintų Direktyvą 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo¹ ir Direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo²;
54. ragina vietos valdžios institucijas, be kita ko, bendradarbiaujant su maitinimo įstaigomis, rengti informavimo kampanijas, kuriomis būtų didinamas informuotumas apie maisto produktų anglies pėdsaką, siekiant šviesti žmones apie sveiką mitybą ir raginti juos vartoti maistą, kuris turi nedidelį poveikį klimatui;

---

¹ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

² 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

55. pabrėžia, kad dėl sezoniškai gaminamų maisto produktų sumažėja transporto priemonių išmetamas ŠESD kiekis ir taip sumažėja bendras maisto produktų anglies pėdsakas; ragina Komisiją didinti tausią vietos ir regioninių maisto produktų gamybą;
56. ragina stiprinti ES ir vietos bei regioninių valdžios institucijų partnerystes, siekiant sustiprinti procedūras, kad vietos lygmens klimato politikos veiksmai taikant žiedinę ekonomiką būtų vykdomi sparčiau ir kad būtų galima sumažinti atliekų kiekį, kontroliuoti klimato kaitą ir efektyviau naudoti išteklius;
57. pabrėžia, kad žiedinė ekonomika yra priemonė, teikianti labai didelių galimybių tvarumui miestuose stiprinti, ir ragina Komisiją įtraukti miestus į kuriamą žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinį;
58. ragina kompetentingas valdžios institucijas spręsti atliekų problemą, siekiant įgyvendinti žiedinę ekonomiką ir skatinti deginimui alternatyvius pakartotinai nepanaudojamų ar neperdirbamų atliekų šalinimo metodus;
59. prašo Komisijos ieškoti būdų stiprinti tarptautinį regionų ir vietos lygmens subjektų bendradarbiavimą, kad jie galėtų keistis gerąja praktika ir įgyta patirtimi bei siekti Paryžiaus susitarimo tikslų;
60. ragina nacionalines vyriausybes padėti miestams ir regionams įgyvendinti tarptautinius įsipareigojimus remti klimato ir energetikos iniciatyvas vietos ir regionų lygmenimis;
61. ragina miestus ir regionus imtis vadovaujamo vaidmens skatinant efektyviai vartoti energiją ir naudoti atsinaujinančiosios energijos išteklius, kad būtų galima sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir oro taršą; pažymi, kad regionai ir miestai gali atlikti pagrindinį vaidmenį mažinant visuomenės priklausomybę nuo iškastinio kuro ir kad ES ir atskiros valstybės narės turi teikti pirmenybę jų dalyvavimui kuriant atsinaujinančiais ištekliais grindžiamą energijos sistemą;
62. palankiai vertina Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos sprendimą 2023 m. parengti specialų pranešimą dėl miestų ir klimato – šis įsipareigojimas taps akstinu vykdyti daugiau mokslinių tyrimų apie miestų svarbą kovojant su klimato kaita; ragina Komisiją aktyviai dalyvauti rengiant šį pranešimą bei palaikyti daugiapakopę teritorinę klimato politikos viziją; mano, kad miestai turėtų prisidėti prie kitos 2018 m. pasaulinės klimato ataskaitos; mano, kad priėmus Paryžiaus susitarimą, kuriuo įgyvendinamas strateginis požiūris į kovą su visuotiniu atšilimu ir paramą klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo veiksams miesto teritorijose, kuriose gyvena daugiau nei pusė pasaulio gyventojų, miestai ir regionai gali daryti įtaką politikos formavimui;
63. pripažįsta, kad miestams tenka ypatinga atsakomybė kovojant su klimato kaita, nes juose išmetama 70 proc. visame pasaulyje išmetamo CO₂ kiekio; mano, kad įsipareigojimus, priimtus 2015 m. Paryžiaus miesto rotušės deklaracijoje, bus galima įgyvendinti tik tuomet, jei kartu bus taikomas Pasaulinis merų paktas dėl klimato kaitos ir energetikos ir jei dauguma Europos Sąjungos miestų priims veikslių planus; ragina Komisiją prirėkus padėti užtikrinti sėkmingą Merų susitarimo ir Merų pakto integravimą, pradėtą 2016 m. birželio 22 d.;
64. pažymi, kad per Marakeše vykusią 22-ąją Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos

konvencijos šalių konferenciją (COP 22) vietos ir regioninės valdžios institucijos parengė Marakešo veiksmų gaires, kuriose pabrėžiama, jog reikėtų labiau tiesiogiai įsitraukti vietos valdžios institucijoms, kurias derėtų laikyti oficialių diskusijų dėl klimato kaitos dalimi, užuot jas laikius tik nevalstybiniais subjektais kaip kitas nevyriausybinės organizacijas ir privatųjį sektorių;

65. pabrėžia, kad valstybinės institucijos turėtų rodyti pavyzdį kaip energijos vartotojos, ir ragina sutelkti arba padidinti struktūrinių fondų lėšas, skirtas energijos vartojimo efektyvumui viešuosiuose pastatuose ir savarankiškam savivaldybių apsirūpinimui energija iš atsinaujinančiųjų išteklių skatinti;
66. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti bandomąsias savarankiško energijos išteklių valdymo vietos lygmeniu sistemas ir modelius, grindžiamus skirstymo sistemomis, kurių ekonominis pelnas naudojamas naujiems poveikį aplinkai mažinantiems įrenginiams finansuoti;
67. ragina Komisiją skatinti, kad valstybės narės, regionai, vietos bendruomenės ir miestai koordinuotų savo veiksmus ir keistųsi informacija bei geriausia patirtimi;
68. yra sunerimęs dėl 2016 m. Europos Audito Rūmų vertinimo, kad ES nepasieks nustatyto tikslo – 20 proc. savo dabartinio programavimo laikotarpio biudžeto lėšų skirti klimato politikos veiksmams; pripažįsta, kad esama daug sunkumų apskaičiuojant ir vertinant ES projektus, kuriais siekiama mažinti klimato kaitą ir jos padarinius; ragina Komisiją nuolat teikti informaciją Parlamentui apie pažangą šioje svarbioje srityje;
69. pabrėžia decentralizuotų, bendruomeninių piliečių energetikos projektų reikšmę ir ragina juos remti iš ES struktūrinių fondų lėšų, taip pat panaikinti biurokratinės kliūtis nacionaliniu ir regionų lygmenimis;
70. pripažįsta, kad svarbu taikyti principus „iš apačios į viršų“ siekiant, kad suinteresuotieji subjektai pritartų klimato kaitos švelninimui; pripažįsta, kad Bendrųjų nuostatų reglamentu¹ nustatytos priemonės, kaip antai integruotos teritorinės investicijos ir bendruomenės inicijuota vietos plėtra, gali padėti pasiekti ES tikslus šioje srityje; ragina Komisiją dirbti su suinteresuotaisiais subjektais nacionaliniu ir vietos lygmenimis, siekiant užtikrinti, kad šie suinteresuotieji subjektai naudotųsi visomis turimomis priemonėmis;
71. pakartoja savo įsipareigojimą užtikrinti, kad sėkmingai visuotiniu mastu būtų įgyvendintas Merų paktas dėl klimato ir energetikos; pabrėžia, kad svarbu išsikelti tikslus, kurie būtų visapusiškai išmatuojami; be to, pažymi, kad ne viename iš pateiktų veiksmų planų numatyti įsipareigojimai iki 2020 m. ir kad dėl to šie miestai turės papildomo darbo iki 2030 m.;
72. palankiai vertina savanoriškas priemones (pvz., šviesoforo spalvų principu pagrįstą

---

¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

ženkinimą), kurias taikant iš maisto ir kitų produktų ženkinimo matyti klimatui padarytas poveikis ir anglies pėdsakas, ir ragina sukurti bendrus ES rodiklius, pagal kuriuos būtų galima taikyti savanorišką, bet palyginamąją ženkinimo sistemą, ypač regioninės prekybos srityje.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	21.11.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 59 -: 0 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Simona Bonafè, Lynn Boylan, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Alberto Cirio, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Bas Eickhout, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Josu Juaristi Abaunz, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Joëlle Mélin, Susanne Melior, Rory Palmer, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Ivica Tolić, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean, Damiano Zoffoli
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Eleonora Evi, Martin Häusling, Rupert Matthews, Stanislav Polčák, Christel Schaldemose, Bart Staes, Dubravka Šuica, Carlos Zorrinho
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Maria Noichl

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

59	+
ALDE	Catherine Bearder, Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Frédérique Ries, Nils Torvalds
ECR	Mark Demesmaeker, Jørn Dohrmann, Arne Gericke, Julie Girling, Urszula Krupa, Rupert Matthews, Boleslaw G. Piecha
EFDD	Eleonora Evi, Piernicola Pedicini
GUE/NGL	Lynn Boylan, Josu Juaristi Abaunz, Kateřina Konečná
NI	Zoltán Balczó
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Alberto Cirio, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Herbert Dorfmann, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Stanislav Polčák, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean
S&D	Simona Bonafè, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Susanne Melior, Maria Noichl, Rory Palmer, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Christel Schaldemose, Daciana Octavia Sârbu, Damiano Zoffoli, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Martin Häusling, Benedek Jávor, Davor Škrlec, Bart Staes

0	-

2	0
ENF	Jean-François Jalkh, Joëlle Mélin

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė